

Tolkning av begreppet "arbetet" i bestämmelsen om ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning

Försäkringskassans ställningstagande

Begreppet *arbetet* ska tolkas som tjänstestället, så som det definieras i 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Bakgrund och överväganden

Enligt 27 kap. 5 § socialförsäkringsbalken (SFB) kan den försäkrade i vissa fall få ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning. Enligt bestämmelsen är det resor "till och från arbetet" som kan ersättas. Men vad som avses med "arbetet" framgår inte. Det finns inte heller några uttalanden i förarbeten eller rättspraxis som ger stöd i hur begreppet ska tolkas.

Rättsavdelningen har uppmärksammat att man inom Försäkringskassan ibland uppfattar det som svårt att avgöra vad som är en resa *till och från arbetet* respektive en resa *inom ramen för arbetet*, och att det finns risk att regeln tolkas och tillämpas på olika sätt. För att få en enhetlig tolkning och tillämpning har detta rättsliga ställningstagande tagits fram. Ställningstagandet innebär att Försäkringskassan tar ledning av skatterättsliga regler vid tolkningen av begreppet arbetet.

Inom skatterätten skiljer man på arbetsresor och tjänsteresor. Arbetsresor motsvarar resor till och från arbetet medan tjänsteresor motsvarar resor inom arbetet. Kostnader för arbetsresor anses vara den enskildes utgifter för inkomsternas förvärvande, som han eller hon under vissa förutsättningar får göra avdrag för vid beskattningen. Om arbetsgivaren bekostar den anställdes arbetsresor blir det en skattepliktig löneförmån som den anställda ska ta upp till beskattning. Tjänsteresor bekostas generellt sett av arbetsgivaren och ses inte som en skattepliktig löneförmån.

För att avgöra vilka resor som inom skatterätten ska betraktas som arbetsresor respektive tjänsteresor används begreppet tjänsteställe.

Tjänsteställe definieras i 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229):

Tjänstestället är den plats där den skattskyldige utför huvuddelen av sitt arbete. Utförs detta under förflyttning eller på arbetsplatser som hela tiden växlar, anses i regel den plats där den skattskyldige hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter som tjänsteställe.

Om arbetet pågår en begränsad tid på varje plats enligt vad som gäller för vissa arbeten inom byggnads- och anläggningsbranschen och liknande branscher, anses bostaden som tjänsteställe.

För riksdagsledamöter, reservofficerare samt nämndemän, jurymän och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd, skattenämnd eller arrendenämnd anses bostaden som tjänsteställe.

Med bostad anses för riksdagsledamöter bostaden på hemorten.

Den definition av tjänsteställe som finns i inkomstskattelagen kan vara vägledande för tolkningen av vilka resor som kan ersättas inom ramen för sjukförsäkringen. Det innebär att det är resor till och från den försäkrades tjänsteställe enligt 12 kap. 8 § inkomstskattelagen som bör ersättas med stöd av 27 kap. 5 § SFB. Eventuella merutgifter för tjänsteresor som beror på den försäkrades hälsotillstånd bör däremot inte ersättas. Tjänsteresor är arbetsgivarens eller det egna företags ansvar.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

27 kap. 5 § SFB

Eva Nordqvist

Pernilla Keinestam Lindell